

Uitleg 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens' bij PME

In dit Pensioen 1-2-3 leest u wat u wel en niet krijgt in onze pensioenregeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens'. Deze aanvullende pensioenregeling sluit aan op onze basispensioenregeling. Pensioen 1-2-3 geeft geen persoonlijke informatie over uw pensioen. Die vindt u wel in Mijn PME op www.pmepensioen.nl/mijnpme en op uw jaarlijkse pensioenoverzicht (UPO). Op www.mijnpensioenoverzicht.nl staat uw totale pensioen.

Uw pensioeninformatie in laag 1, 2 en 3

Pensioen 1-2-3 bestaat uit drie lagen.

- Laag 1 geeft in het kort de belangrijkste informatie over uw pensioenregeling.
- In deze laag 2 leest u meer informatie over alle onderwerpen in laag 1.
- Laag 3 geeft juridische en beleidsmatige informatie van PME.

U vindt laag 1 en 3 op www.pmepensioen.nl/pensioen123. U kunt laag 1 en 3 ook opvragen bij onze afdeling Klanteninformatie, telefoonnummer 088 - 007 98 00.

Wat krijgt u in onze pensioenregeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens'?

Ouderdomspensioen

Als u in de metaal en technologische sector werkt bouwt u automatisch pensioen op bij het PME pensioenfonds. Dit doet u via uw werkgever. Naast uw automatische pensioenopbouw tot aan de salarisgrens van € 78.348 bruto (fulltime basis in 2020) bouwt u in deze regeling ook pensioen op boven de salarisgrens tot maximaal € 110.111 bruto jaarsalaris (in 2020). Werknemers binnen de sector kunnen hieraan alleen deelnemen als de werkgever de aanvullende regeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens' heeft afgesloten. Net als in de basisregeling bouwt u ook boven de salarisgrens pensioen op tot uw AOW-datum. Als u doorwerkt na uw AOW-datum dan bouwt u geen pensioen meer op.

Het ouderdomspensioen ontvangt u in de maand dat u de AOW-leeftijd bereikt. Uw ouderdomspensioen is een aanvulling op de AOW-uitkering. AOW is het pensioen dat u maandelijks van de overheid ontvangt vanaf uw AOW-leeftijd, zolang u leeft. U ontvangt uw ouderdomspensioen elke maand, zolang u leeft. U kunt uw ouderdomspensioen ook voor of na uw AOW-datum laten ingaan.

Hoeveel pensioen u straks ontvangt van PME, hangt vooral af van de hoogte van uw salaris, de inhoud van uw pensioenregeling en het aantal jaren dat u pensioen heeft opgebouwd. De hoogte van het ouderdomspensioen - op basis van de informatie die op dit moment bij ons bekend is - staat op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) in Mijn PME op www.pmepensioen.nl/mijnpme en op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Net als de basisregeling is de pensioenregeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens' van PME een uitkeringsovereenkomst. Elk jaar bouwt u pensioen op over een deel van uw brutosalaris dat u in dat jaar heeft verdiend. U bouwt niet over uw hele brutosalaris pensioen op. Overwerk, reizen, onkosten, gratificaties en winstdelingsregelingen tellen bijvoorbeeld niet mee. De loondelen die wel meetellen, worden samen het pensioengevend salaris genoemd.

Rekenvoorbeeld:

U verdient € 80.000 bruto per jaar. Tot de salarisgrens van € 78.348 bouwt u pensioen op in de basisregeling. Over het deel hierboven ($€ 80.000 - € 78.348 = € 1.652$) bouwt u pensioen op via de aanvullende pensioenregeling. Als uw werkgever een contract heeft voor een hoog opbouwpercentage dan bouwt u over dit deel 1,875% ouderdomspensioen op. U heeft in 2020 dan € 30,98 bruto opgebouwd over uw salaris boven de € 78.348. Heeft uw werkgever een contract voor een laag opbouwpercentage dan bouwt u over dit deel 1,59% ouderdomspensioen op. U heeft in 2020 dan € 26,27 bruto opgebouwd over uw salaris boven de € 78.348.

Partnerpensioen

Naast uw ouderdompensioen bouwt u in deze aanvullende regeling ook partnerpensioen op. Uw partner krijgt van PME een partnerpensioen als u overlijdt. Dit betekent dat uw partner maandelijks een uitkering ontvangt zolang hij of zij leeft. Als u doorwerkt na uw AOW-datum dan bouwt u geen partnerpensioen meer op.

Het partnerpensioen bestaat uit drie delen:

1. Het deel dat u eventueel al heeft opgebouwd.
2. Het deel dat u gaat opbouwen. Dit is 50% van het ouderdompensioen dat u vanaf 1 januari 2015 tot uiterlijk uw AOW-datum bij PME kunt opbouwen.

3. Het deel dat verzekerd is op risicobasis. Dit is 20% van het ouderdompensioen dat u vanaf 1 januari 2015 tot uiterlijk uw AOW-datum kunt opbouwen.

Afhankelijk van de situatie ontvangt uw partner partnerpensioen:

a) U bouwt pensioen op en u overlijdt voor uw AOW-leeftijd

Uw partner heeft in deze situatie recht op het opgebouwde deel + het nog op te bouwen deel + het deel op risicobasis.

b) U bent nog niet met pensioen, bouwt geen pensioen meer op en u overlijdt

Uw partner heeft in deze situatie alleen recht op het opgebouwde partnerpensioen.

Let op: dit geldt ook als u na uw AOW-datum met pensioen gaat.

c) U bent met pensioen en u overlijdt

De hoogte van het partnerpensioen dat uw partner krijgt, hangt in deze situatie af van de keuze die u maakt op het moment dat u met pensioen ging. U bepaalt dan hoe u uw opgebouwde pensioen verdeelt in een ouderdoms- en partnerpensioen.

U ziet het partnerpensioen op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en in Mijn PME op www.pmepensioen.nl/mijnpme.

Extra pensioen voor uw partner regelen

Als u met pensioen gaat of wanneer u voor uw pensionering de sector verlaat, kunt u een deel van uw ouderdompensioen inwisselen voor partnerpensioen. Dat betekent dat uw ouderdompensioen dan lager wordt. Uw partner krijgt dan een hoger partnerpensioen uitbetaald van PME als u overlijdt.

Als u overlijdt, heeft uw partner misschien recht op een wettelijke nabestaandenuitkering van de overheid: de Anw-regeling. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Kijk voor meer informatie op www.svb.nl.

Wezenpensioen

Naast ouderdompensioen en partnerpensioen bouwt u ook wezenpensioen op. Heeft u kinderen? Dan krijgen zij van PME na uw overlijden een uitkering totdat zij 18 jaar zijn. Dit heet wezenpensioen. Daarna krijgen zij alleen nog een uitkering tot maximaal 27 jaar als zij op school zitten of studeren.

De hoogte van het wezenpensioen vindt u op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en in Mijn PME op www.pmepensioen.nl/mijnpme.

Let op: het kan zijn dat uw werkgever een tijdelijke risicodekking voor partner- en wezenpensioen heeft afgesloten. U ontvangt hierover automatisch bericht.

Afhankelijk van de situatie ontvangt uw kind wezenpensioen:

a) U werkt in de sector en u overlijdt

De hoogte van het wezenpensioen voor uw kind is een percentage van uw te bereiken ouderdompensioen. Hoeveel procent van uw te bereiken ouderdompensioen uw kind bij uw overlijden krijgt, hangt af van de vraag of u eerder ook al pensioen opbouwde bij PME. Vanaf 2015 bouwt u 14% wezenpensioen op van het te bereiken ouderdompensioen.

b) U bent nog niet met pensioen en werkt niet meer in de sector en u overlijdt

De hoogte van het wezenpensioen voor uw kind is een percentage van het ouderdompensioen dat u bij PME heeft opgebouwd.

c) U bent met pensioen en u overlijdt

De hoogte van het wezenpensioen voor uw kind is een percentage van het ouderdompensioen dat u bij PME heeft opgebouwd.

Premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid

Als u voor meer dan 35% arbeidsongeschikt bent verklaard, krijgt u een uitkering van UWV. U krijgt dan te maken met de wet WIA (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen).

Wordt u voor meer dan 35% arbeidsongeschikt verklaard en voldoet u aan de voorwaarden? Dan bouwt u pensioen op over het deel dat u arbeidsongeschikt bent. U betaalt daar geen premie voor.

In Mijn PME op www.pmepensioen.nl/mijnpme en op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) ziet u wat de hoogte is van het opgebouwde pensioen tijdens arbeidsongeschiktheid. Deze gegevens zijn pas zichtbaar in het volgende kalenderjaar, nadat u van ons bericht heeft ontvangen dat uw arbeidsongeschiktheid verwerkt is.

Wordt u gedeeltelijk arbeidsongeschikt (tussen 35% en 80%)?

U bouwt pensioen op over het deel dat u arbeidsongeschikt bent. PME betaalt voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent de premie (ouderdompensioen, partnerpensioen, wezenpensioen).

De totale premievrije pensioenopbouw hangt af van de mate dat u arbeidsongeschikt bent en het salaris dat u nog verdient. Over het deel dat u werkt, bouwt u normaal pensioen op. U betaalt over dat deel, samen met uw werkgever, de normale premie voor uw pensioenopbouw.

Wordt u volledig arbeidsongeschikt (meer dan 80%)?

U hoeft geen premie te betalen voor de opbouw van ouderdompensioen, partnerpensioen en wezenpensioen. PME betaalt uw premie. U bouwt pensioen op over het deel dat u arbeidsongeschikt bent. Alleen over het eventuele deel dat u werkt, bouwt u normaal pensioen op: u betaalt over dat deel, samen met uw werkgever, de normale premie voor uw pensioenopbouw. Als u een verzekering voor extra partnerpensioen (Anw-hiaatpensioen) heeft bij PME, dan krijgt u hiervoor ook (gedeeltelijk) premievrijstelling.

Pensioenreglement aanvullende regeling

Voor pensioenopbouw boven de salarisgrens van € 78.348 bruto per jaar (2020 op fulltime basis) en tot maximaal € 110.111 (2020) heeft PME een aanvullende regeling. Werknemers binnen de sector kunnen hieraan alleen deelnemen als de werkgever de aanvullende regeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens' heeft afgesloten. De werkgever kan kiezen voor een laag of hoog percentage pensioenopbouw.

Wilt u precies weten wat onze pensioenregeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens' u biedt? Kijk op www.pmepensioen.nl.

Wat krijgt u in onze pensioenregeling niet?

Geen pensioenopbouw boven € 110.111 bruto jaarsalaris

Bij PME is het niet mogelijk om over het bruto jaarsalaris boven € 110.111 (2020) pensioen op te bouwen.

Geen arbeidsongeschiktheidspensioen

U krijgt van PME geen arbeidsongeschiktheidspensioen als u arbeidsongeschikt wordt. Als u arbeidsongeschikt wordt, is er dus in aanvulling op de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering (IVA/WIA) geen recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen.

Aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen via uw werkgever

Het kan zijn dat uw werkgever de aanvulling op uw WIA-uitkering verzekert. Als uw werkgever hiervoor is verzekerd, ontvangt u van ons hierover bericht. Het WIA-excedentpensioen van PME is een aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen over het salaris boven € 57.232 (2020) tot € 110.111 (2020).

Hoe bouwt u pensioen op?

Drie manieren van pensioenopbouw

Na uw pensionering bestaat uw inkomen uit maximaal drie onderdelen:

A. Algemene Ouderdomswet (AOW)

De AOW is het wettelijke pensioen van de overheid voor iedereen die 50 jaar in Nederland heeft gewoond of gewerkt. U krijgt een volledig AOW-pensioen als u in de 50 jaar voor uw AOW-leeftijd altijd verzekerd bent geweest. De AOW-leeftijd is niet meer voor iedereen gelijk en wordt jaarlijks aangepast. Kijk voor meer informatie over de AOW op www.svb.nl.

Let op: heeft u niet altijd in Nederland gewoond of gewerkt? Dan kan uw AOW lager uitvallen.

B. Het pensioen dat u via uw werk opbouwt

De hoogte van dit pensioen vindt u op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Het UPO ontvangt u één keer per jaar zolang u pensioen opbouwt bij PME. Op het UPO staan uw ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen dat u nu heeft opgebouwd. In Mijn PME vindt u ook de informatie over uw opgebouwde pensioen bij PME. Voor een totaal-overzicht van uw pensioen van al uw werkgevers kijkt u op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

C. De pensioenaanvulling waar u zelf voor zorgt

U kunt zelf een aanvulling regelen op uw AOW en het pensioen dat u opbouwt via uw werkgever. Bijvoorbeeld via banksparen of door een verzekering – zoals een lijfrente – af te sluiten.

U bouwt pensioen op in een middelloonregeling

Ieder jaar bouwt u pensioen op over een deel van het brutosalaris dat u in dat jaar heeft verdiend. U bouwt niet over uw hele brutosalaris pensioen op.

Over uw salaris boven de salarissgrens tot maximaal € 110.111 per jaar (in 2020) bouwt u ook pensioen op. Uw werkgever kan kiezen uit twee opbouwpercentages. In 2020 zijn de opbouwpercentages 1,875% en 1,59%. Het totale pensioen dat u zo opbouwt, is de optelsom van uw jaarlijkse pensioenopbouw plus de eventuele verhoging (indexatie) of verlaging van uw pensioen. Vanaf uw pensionering ontvangt u uw pensioen elke maand zo lang u leeft. Dit heet een middelloonregeling.

Let op: uw pensioenberekening is een inschatting, uw pensioen kan straks hoger of lager zijn dan verwacht.

Opbouwpercentage

Over het bruto jaarsalaris boven de salarissgrens € 78.348 tot € 110.111 (in 2020) bouwt u jaarlijks ouderdomspensioen op. Vraag uw werkgever welk opbouwpercentage (2020: hoog 1,875% of laag 1,59%) voor u geldt.

Let op: het brutosalaris waarover u pensioen opbouwt, kan uit een aantal salarisonderdelen bestaan. Zoals bijvoorbeeld vakantietoeslag, een 13e maand, een gegarandeerde winstuitkering en provisie. Over een eventueel variabel salaris, zoals ploegentoeslag en SAO-toeslag, bouwt u alleen pensioen op als u dat met uw werkgever heeft afgesproken. Vraag uw werkgever over welk salaris u pensioen opbouwt.

Rekenvoorbeeld van pensioenopbouw per jaar op basis van 1,875%:

Pensioengevend jaarsalaris 2020:	€ 80.000
Franchise (2020):	€ 14.554
Salarisgrens basisregeling (2020):	€ 78.348
Pensioengrondslag basisregeling :	€ 78.348 - € 14.554 = € 63.794
Opbouwpercentage basisregeling:	1,875%
Pensioenopbouw basisregeling per jaar:	€ 63.794 x 0,01875 = € 1.196,14
Pensioengrondslag boven de salarisgrens:	€ 80.000 - € 78.348 = € 1.652
Opbouwpercentage boven de salarisgrens hoog:	1,875%
Pensioenopbouw boven de salarisgrens per jaar:	€ 1.652 x 0,01875 = € 30,98
Totale opbouw in 2020:	€ 1.196,14 + € 30,98 = € 1.227,12

Dat betekent dat de persoon in dit voorbeeld in één jaar een pensioen heeft opgebouwd van € 1.227,12 bruto per jaar. Dit wordt vanaf de AOW-datum elk jaar uitbetaald, zolang hij of zij leeft.

U en uw werkgever betalen beiden voor uw pensioen

U en uw werkgever betalen iedere maand aan uw pensioenpremie. De pensioenpremie wordt ingehouden op uw salaris en betaald aan PME. Uw deel van de pensioenpremie staat op uw loonstrook. De premie die uw werkgever betaalt staat niet op uw loonstrook en kunt u bij uw werkgever navragen.

Welke keuzes heeft u zelf?

Waardeoverdracht

Verandert u van baan en gaat u daardoor naar een andere pensioenregeling? De hoogte van uw opgebouwde pensioen per jaar bepaalt wat er met uw pensioen gebeurt. Het meenemen van uw opgebouwde pensioen van het ene naar het andere pensioenfonds heet waardeoverdracht. Is uw opgebouwde pensioen hoger dan € 497,27 (in 2020) per jaar dan beslist u zelf of u uw pensioen meeneemt.

U regelt waardeoverdracht bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. Laat u hier vooraf goed over informeren. Denk goed na of waardeoverdracht zinvol voor u is. Of waardeoverdracht een goede keuze is, hangt onder andere af van de financiële situatie van uw huidige en van uw nieuwe pensioenuitvoerder.

Let daarom goed op de volgende zaken:

- Een pensioenuitvoerder die financieel gezond is en een hogere dekkingsgraad heeft, verhoogt uw opgebouwde pensioen bijvoorbeeld eerder. U vindt informatie over de dekkingsgraad van een pensioenfonds vaak op de website van het fonds. Houd er wel rekening mee dat de financiële situatie van een pensioenfonds kan veranderen.
- Kijk goed of de hoogte van het partnerpensioen verandert. Vaak is het partnerpensioen een percentage van het ouderdompensioen. U vindt de hoogte van het partnerpensioen (ten opzichte van het ouderdompensioen) in het pensioenreglement.
- Kijk ook goed na of u pensioen moet blijven opbouwen zodat uw partner in aanmerking komt voor partnerpensioen wanneer u overlijdt. Of ontvangt uw partner ook partnerpensioen bij uw overlijden terwijl u geen pensioen meer opbouwt bij het vorige fonds?

Als u waardeoverdracht wilt aanvragen, dan vult u het aanvraagformulier 'Uw pensioen overdragen' in en stuurt dit getekend naar ons op. U kunt waardeoverdracht ook aanvragen in Mijn PME en logt in met uw DigiD.

Is de beleidsdekkingsgraad van uw vorige pensioenfonds(en) en/of PME lager dan 100%, dan wordt uw aanvraag tijdelijk stopgezet. Zodra de financiële situatie van uw vorige pensioenfonds(en) én PME 100% of hoger is, nemen wij de aanvraag in behandeling. Kijk voor de laatste dekkingsgraad van PME op www.pmepensioen.nl/dekkingsgraad.

Is uw opgebouwde pensioen minder dan € 497,27 (in 2020) per jaar en hoger dan € 2 per jaar dan zorgt PME er automatisch voor dat uw pensioen meegaat naar uw nieuwe pensioenuitvoerder. PME checkt daarom jaarlijks bij www.mijnpensioenoverzicht.nl of u pensioen opbouwt bij een nieuwe pensioenuitvoerder. Heeft u geen nieuwe pensioenuitvoerder? Dan blijft uw pensioen bij PME.

Is uw opgebouwde pensioen € 2 per jaar of minder dan krijgt u dat pensioen niet. Dat is wettelijk zo bepaald. De vrijgekomen waarde van deze kleine pensioenen vloeien dan terug naar het fonds.

Pensioenregelingen vergelijken

Met de Pensioenvergelijker kunt u twee pensioenregelingen snel en eenvoudig met elkaar vergelijken. Als u dat wilt doen, gebruik dan de Pensioenvergelijker. Deze staat bij formulieren op www.pmepensioen.nl/pensioen123.

Ouderdomspensioen ruilen voor partnerpensioen

Is er geen of te weinig partnerpensioen voor uw partner als u komt te overlijden? Als u met pensioen gaat of eerder de sector verlaat, kunt u een deel ouderdomspensioen inwisselen voor extra partnerpensioen. U krijgt dan een lager ouderdomspensioen. Maar uw partner krijgt dan wel een hoger pensioen van PME als u overlijdt.

Let op: Wanneer u ouderdomspensioen inwisselt vóór de datum waarop u met pensioen gaat dan kunt u dit op de datum dat u met pensioen gaat terugwisselen. Wanneer u ouderdomspensioen inwisselt op de datum waarop u met pensioen gaat, dan is dit een eenmalige keuze! U kunt het partnerpensioen dan niet meer terugwisselen naar ouderdomspensioen.

Partnerpensioen ruilen voor ouderdomspensioen

Naast ouderdomspensioen bouwt u ook partnerpensioen op. Er kunnen redenen zijn waarom u het partnerpensioen, of een deel daarvan, wilt inwisselen voor een hoger ouderdomspensioen. Misschien heeft uw partner zelf een goed pensioen of misschien heeft u geen partner (meer). Als u een partner heeft, moet hij of zij het wel eens zijn met de keuze en het formulier mee ondertekenen.

Let op: u kunt partnerpensioen inwisselen voor ouderdomspensioen op het moment dat u met pensioen gaat. Dit is een eenmalige keuze! U kunt uw keuze dan niet meer ongedaan maken. Krijgt u een partner nadat uw pensioen is ingegaan? Dan komt deze partner niet in aanmerking voor partnerpensioen.

Heeft u geen partner?

Kies dan als u met pensioen gaat altijd voor het inwisselen van uw partnerpensioen voor extra ouderdomspensioen. U heeft namelijk niets aan het opgebouwde partnerpensioen.

Als u deels met pensioen gaat

Wilt u voor uw AOW-datum meer vrije tijd maar nog niet volledig stoppen met werken? Overleg met uw werkgever de mogelijkheden binnen het bedrijf. Deeltijdpensioen is dan een mogelijkheid. U gaat dan voor een deel van uw werktijd met pensioen. Voor het andere deel blijft u werken en over dat deel pensioen opbouwen. Uw totale pensioen wordt iets lager omdat u een deel eerder opneemt. U kunt met deeltijdpensioen op zijn vroegst vanaf 55 jaar. Uiterlijk vijf jaar na uw AOW-datum gaat u volledig met pensioen. Uw deeltijdpensioen is minimaal 20% van het volledige pensioen.

Vraag deeltijdpensioen minstens drie maanden voor de gewenste ingangsdatum zelf aan. Neem hiervoor contact op met onze afdeling Klanteninformatie.

Pensioen vervroegen of uitstellen

U kunt er voor kiezen om uw pensioen eerder in te laten gaan dan op uw AOW-datum. Eerder met pensioen gaan heeft financiële gevolgen. De pensioenopbouw stopt eerder en het ouderdompensioen wordt verlaagd. U moet er ook rekening mee houden dat de AOW mogelijk later ingaat dan uw vervroegde ouderdompensioen. Kijk op www.svb.nl wanneer uw AOW ingaat.

Vanaf uw AOW-datum bouwt u geen pensioen meer op. Kijk voor de voorwaarden voor het uitstellen van pensioen in het pensioenreglement.

In plaats van met pensioen te gaan op uw AOW-datum, kunt u ook er voor kiezen om langer door te werken. Als u dat wilt, kan het uitbetalen van het ouderdompensioen worden uitgesteld totdat u echt stopt met werken na de AOW-datum. Als u na 68 jaar met pensioen gaat, wordt uw opgebouwde ouderdompensioen verhoogd. U kunt uw pensioen uitstellen tot maximaal vijf jaar na uw AOW-leeftijd. .

Beginnen met een hoger of lager pensioen

U kunt de keuze maken om eerst een paar jaar een hoger ouderdompensioen te ontvangen en daarna een lager ouderdompensioen. U kunt ook de keuze maken om eerst een paar jaar een lager ouderdompensioen te ontvangen en daarna een hoger ouderdompensioen.

Let op: dit is een eenmalige keuze! Als u hier eenmaal voor gekozen heeft, kan het niet meer ongedaan worden gemaakt.

Het beginnen met een hoger pensioen kan handig zijn als u een jongere partner heeft die nog geen AOW-uitkering krijgt. Of om uw pensioen van PME te verhogen tot uw AOW-uitkering van de overheid ingaat. De Belastingdienst stelt hieraan wel bepaalde grenzen. PME houdt daar rekening mee bij uw aanvraag.

Hoe zeker is uw pensioen?

Welke risico's zijn er?

Vanaf het moment dat u begint met pensioen opbouwen tot de laatste pensioenuitbetaling kan wel 60 jaar zitten. In zo'n periode verandert de wereld waardoor risico's kunnen ontstaan die uw pensioen bedreigen. Als mensen gemiddeld ouder worden, moet hun pensioen langer worden uitbetaald. PME moet dan meer geld hebben dan waar eerst op werd gerekend en waarop de pensioenpremie was afgestemd. De rente beïnvloedt de waarde van pensioenen. Pensioenuitvoerders maken van tevoren een inschatting hoeveel nodig is om de pensioenen te kunnen uitbetalen. Hoe lager de rente, hoe meer geld PME 'in kas' moet hebben om later alle pensioenen te kunnen uitbetalen. Ook de beleggingsresultaten kunnen tegenvallen. Daarom zorgt PME ervoor dat de beleggingen gespreid worden over meerdere beleggingssoorten.

Het fondsbestuur van PME besluit over het beleid over de hoogte van de premie en de indexatie. Voor een belangrijk deel wordt dit beleid gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad van PME. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde van dekkingsgraden over de laatste twaalf maanden.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad laat zien hoe PME er financieel voor staat. Met een beleidsdekkingsgraad onder de 110% kan er geen toeslag verleend worden. Dan groeit uw pensioen niet mee met de prijsontwikkeling. Door nieuwe strengere regels van de overheid en de nog steeds onzekere economie verwacht PME dat er de komende jaren geen indexatie kan worden verleend. De hoogte van de dekkingsgraad vindt u op www.pmepensioen.nl/dekkingsgraad.

Houdt uw pensioen zijn waarde?

PME streeft ernaar uw pensioen ieder jaar te laten meegroeien met de stijging van de prijzen. Het jaarlijks verhogen van de pensioenen wordt indexatie genoemd. Of wij de pensioenen kunnen verhogen, hangt af van de financiële situatie bij het fonds.

Wij verwachten uw pensioen de komende jaren niet te kunnen verhogen. Dat komt omdat de dekkingsgraad op dit moment te laag is. Ook een verlaging van de pensioenen valt de komende jaren niet uit te sluiten. In 2020 worden de pensioenen niet verlaagd, vanwege een tijdelijke versoepeling van de regels door minister Koolmees.

De dekkingsgraad laat zien hoe PME er financieel voor staat. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden.

- Is de beleidsdekkingsgraad in een jaar lager dan 110%? Dan is het wettelijk niet toegestaan de pensioenen te verhogen.
- Is de beleidsdekkingsgraad boven de 110%? Dan besluit het bestuur van PME of de pensioenen kunnen worden verhoogd en met hoeveel.

Voor indexatie heeft u geen premie betaald. Uw pensioen wordt alleen verhoogd als de financiële positie van het fonds dit toelaat.

De opgebouwde pensioenen zijn per 1 januari 2020 niet verhoogd, maar ook niet verlaagd

In onderstaand overzicht ziet u hoe de pensioenen over de afgelopen tien jaar zijn aangepast.

Jaar	Verhoging per 1 januari van het jaar	Verlaging per 1 januari van het jaar	Stijging prijzen in voorafgaand jaar*
2019	0%	0%	1,73%
2018	0%	0%	1,36%
2017	0%	0%	-0,32%
2016	0%	0%	0,81%
2015	0%	0%	0,59%
2014	0%	0,5%	1,68%
2013	0%	5,1%	2,43%
2012	0%	0%	2,42%
2011	0%	0%	1,38%
2010	0%	0%	-0,10%

*Prijsstijgingen over de periode 1 juli - 1 juli voorafgaand, gebaseerd op gegevens van het Centraal Bureau voor Statistiek.

De financiële positie van PME is niet voldoende

PME heeft in 2019 een nieuw herstelplan ingediend, gebaseerd op de dekkingsgraad van 31 december 2018. In dit plan staat welke maatregelen PME neemt om de financiële positie van het fonds te verbeteren.

Kijk voor meer informatie over het herstelplan, de meest actuele dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad op www.pmepensioen.nl. Wilt u een kopie van het herstelplan? Dan kunt u dit aanvragen bij onze afdeling Klanteninformatie.

Als er een tekort is

Komt PME ondanks alle voorzorgen toch geld tekort om op de lange termijn alle pensioenen te kunnen uitbetalen? Dan moet er iets gebeuren. PME heeft de taak zo zorgvuldig mogelijk af te wegen wat de beste oplossing is: niet indexeren of de toekomstige opbouw verlagen. Het bestuur kan ook kiezen voor een combinatie van maatregelen of nog andere keuzes maken. De premie is in 2020 niet verhoogd. In het uiterste geval kan PME uw opgebouwde pensioen of pensioenuitkering verlagen. In de afgelopen jaren verlaagde PME de pensioenen als volgt:

Jaar	Verlaging
2019	0%
2018	0%
2017	0%
2016	0%
2015	0%
2014	0,5%
2013	5,1%
2012	0%
2011	0%
2010	0%

Welke kosten maken wij?

Kosten die PME maakt

PME maakt verschillende kosten om de pensioenregeling uit te voeren. Denk bijvoorbeeld aan kosten voor de administratie. Daar vallen de kosten voor de uitbetaling van de pensioenen en de incasso van de premies onder. Daarnaast zijn er kosten om het vermogen te beheren. Beleggen van het vermogen kost geld. Wij betalen bijvoorbeeld de partijen waaraan wij vragen om het vermogen te beleggen. Ook maken wij transactiekosten. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten die de beurs in rekening brengt bij de aankoop of verkoop van aandelen of obligaties.

In ons jaarverslag op www.pmepensioen.nl vindt u een overzicht van de kosten die wij maken.

Omdat PME voor zoveel mensen het pensioen regelt, kunnen we de kosten voor uw pensioen (denk aan vermogensbeheer, administratie en communicatie) laag houden. Daardoor blijft er meer over van uw pensioenpremie voor de opbouw van uw pensioen. PME is geen commerciële organisatie en heeft niet als doel winst te behalen.

Wanneer moet u in actie komen?

Als u bijna of eerder met pensioen gaat

Gaat u bijna met pensioen? U ontvangt zes maanden van te voren uw pensioenvoorstel van ons. Stuur dit voorstel binnen drie maanden naar ons terug.

Wilt u eerder met pensioen? Neem contact op met onze afdeling Klanteninformatie of maak een afspraak met uw pensioenconsulent. Zij zorgen er dan voor dat u een pensioenvoorstel van ons krijgt.

Als u verandert van pensioenuitvoerder

Als u van baan verandert en daardoor aan een andere pensioenregeling deelneemt, kunt u ervoor kiezen om uw opgebouwde pensioen mee te nemen. We noemen dat waardeoverdracht. U regelt waardeoverdracht bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. Laat u hier vooraf goed over informeren.

Of waardeoverdracht een goede keuze is, hangt onder andere af van de financiële situatie van PME en van de andere pensioenuitvoerder. Als u besluit geen waardeoverdracht aan te vragen, dan blijft uw pensioen staan bij de andere pensioenuitvoerder. Is uw opgebouwd pensioen minder dan € 497,27 (in 2020) per jaar en hoger dan € 2,- per jaar dan zorgt PME er automatisch voor dat uw pensioen meegaat naar uw nieuwe pensioenuitvoerder.

Als u arbeidsongeschikt wordt

Stel u raakt arbeidsongeschikt. Dat heeft meestal gevolgen voor uw salaris. Een verandering in uw salaris heeft ook gevolgen voor uw pensioen.

Als u voor meer dan 35% arbeidsongeschikt wordt en een WIA-uitkering ontvangt, dan kunt u (gedeeltelijk) pensioen blijven opbouwen. PME betaalt de premie voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent.

Ga voor informatie naar uw werkgever. Op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) kunt u zien of er voor u een aanvulling op de WIA-uitkering van de overheid is verzekerd.

De premievrije pensioenopbouw is afhankelijk van de mate van uw arbeidsongeschiktheid. Het is belangrijk dat u de gevolgen van uw arbeidsongeschiktheid voor uw pensioen in kaart brengt. U moet ons zelf informeren over uw arbeidsongeschiktheid.

Als u gaat trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaat

Trouwen, geregistreerd partnerschap of samenwonen is een bijzondere gebeurtenis. Ook voor uw pensioen. U bouwt namelijk bij PME naast ouderdomspensioen ook pensioen op voor uw partner. Trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaan is voor uw pensioen bij PME hetzelfde. Uw partner heeft na uw overlijden recht op partnerpensioen bij PME.

Wilt u een hoger partnerpensioen voor uw partner? Zorg dan dat u iets extra's regelt. U kunt bij PME kiezen voor de verzekering van een aanvullend partnerpensioen. Dit heet Anw-hiaatpensioen.

Let op: als u ongehuwd samenwoont, heeft uw partner niet automatisch recht op partnerpensioen na uw overlijden. Uw partner moet voor partnerpensioen aan bepaalde voorwaarden voldoen. U moet ook een samenlevingsovereenkomst of -verklaring van de notaris hebben en deze naar PME opsturen.

Als u gaat scheiden of uw geregistreerd partnerschap beëindigt

Als u en uw partner uit elkaar gaan, kan dat grote gevolgen hebben voor uw pensioen. Uw ex-partner heeft volgens de wet namelijk recht op (een deel van) het partnerpensioen. En mogelijk ook op een deel van het ouderdomspensioen dat u bij PME heeft opgebouwd. Om alles goed te regelen moet u actie ondernemen.

Uw ex-partner heeft recht op de helft van het ouderdomspensioen dat u opbouwde tijdens het huwelijk of de periode van het geregistreerd partnerschap. Om ervoor te zorgen dat uw ex-partner een deel van het ouderdomspensioen rechtstreeks van PME ontvangt, moet u de verdeling zelf aanvragen. Dit heet verevening. Het is belangrijk dat u dit binnen twee jaar na uw scheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap regelt. U kunt met uw ex-partner afwijkende afspraken maken. Deze afspraken moet u laten vastleggen in het echtscheidingsconvenant.

Let op: Het recht op een deel van het ouderdomspensioen geldt niet voor ongehuwd samenwonenden. Ongehuwd samenwonenden moeten zelf afspraken maken over de verdeling van het pensioen. Uw ex-partner heeft ook recht op het partnerpensioen dat u opbouwde tot de datum van de echtscheiding of de beëindiging geregistreerd partnerschap. Voor het recht op het partnerpensioen hoeft u niets te doen. Tenzij uw ex-partner afstand doet van het recht, dan moet u PME wel informeren.

Let op: ook ongehuwd samenwonenden kunnen recht hebben op partnerpensioen.

Als u verhuist naar, van of in het buitenland

Verhuist u binnen Nederland? Dan krijgt PME automatisch een bericht van uw verhuizing via de Basisregistratie Personen (BRP). Dit gebeurt nadat u uw nieuwe adres aan uw gemeente heeft doorgegeven.

Verhuist u naar het buitenland, in het buitenland of vanuit het buitenland terug naar Nederland? Dan moet u zelf actie ondernemen. Geef uw adreswijziging door aan de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI). Dit doet u door een formulier van het RNI-loket in te vullen en te mailen naar nietingezetenen@rotterdam.nl. Dit formulier vindt u op www.rotterdam.nl/loket/adreswijziging-buitenland-rni. U hoeft dit niet apart door te geven aan PME.

Als u werkloos wordt

Als u werkloos wordt dan stopt uw pensioenopbouw. Dit heeft gevolgen voor uw ouderdomspensioen, maar ook voor uw partner- en wezenpensioen. U moet ons zelf informeren over uw werkloosheid. Doet u dit zo snel mogelijk.

Als u werkloos wordt kunt u vrijwillig pensioen blijven opbouwen in de regeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens'. Dit kan alleen als u ook in de basisregeling vrijwillig pensioen blijft opbouwen. U moet dit zelf bij ons aanvragen. U betaalt dan zelf de volledige premie, zolang u een WW-uitkering ontvangt.

Als u verlof opneemt

In deze regeling 'Pensioenopbouw boven de Salarisgrens' kunt u geen pensioen opbouwen over uw onbetaalde verlofuren. In de basisregeling kan dat wel. Als u met onbetaald verlof gaat, zoals ouderschapsverlof, heeft dit wel gevolgen voor uw salaris. En dus ook voor uw pensioenopbouw. Bij betaald verlof, zoals zwangerschapsverlof, krijgt u uw salaris doorbetaald. U bouwt dan normaal pensioen op en hoeft geen actie te ondernemen.

Als u sabbats-, studie-, of levensloopverlof opneemt, dan kunt u ook pensioen blijven opbouwen. In dat geval betaalt u de hele premie zelf, dus ook het werkgeversdeel. Neem contact met ons op over uw persoonlijke situatie.

In geval van overlijden

Hoe blijven uw partner en kinderen financieel achter als u overlijdt? Wat is er vanuit de overheid en PME voor u geregeld? Uw nabestaanden kunnen recht hebben op:

- Anw-uitkering van de overheid
- Partnerpensioen van PME
- Wezenpensioen van PME

Mijnpensioenoverzicht.nl

Wilt u weten hoeveel pensioen u in totaal bij al uw werkgevers heeft opgebouwd? Kijk dan op www.mijnpensioenoverzicht.nl van de overheid. U kunt op de website inloggen met uw DigiD.

Daar vindt u het antwoord op de volgende vragen:

- Hoeveel AOW en pensioen heb ik opgebouwd?
- Wat is mijn te bereiken pensioen?
- Wat krijgen mijn nabestaanden als ik overlijdt?
- Welke gebeurtenissen zijn van invloed op mijn pensioen?

Als u vragen heeft

Heeft u vragen of maakt u gebruik van de actie- en/of keuzemomenten? Ga naar 'Jouw situatie' op www.pmepensioen.nl of neem contact met ons op via www.pmepensioen.nl/contact.